

2024-01-10 Nr. NV-86

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: (TAP NR. 23-1046(3)) (TAIS NR. 23-17160(2))		„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2007 M. VASARIO 7 D. NUTARIMO NR. 193 „DĖL IŠSKIRTINĘ KULTŪRINĘ VERTĘ TURINČIŲ NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ IR PASTATŲ IR PATALPŲ, SKIRTŲ SAUGOTI IR EKSPONUOTI KILNOJAMĄSIAS KULTŪROS VERTYBES, SĄRAŠŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Išstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	Kultūros ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-01-02	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybė s programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Siekama užtikrinti ypatingos svarbos kilnojamųjų ir nekilnojamųjų kultūros vertybių saugą. Kultūros vertybių apsaugą ekstremaliai situacijai prilyginamų ginkluotų konfliktų metu reglamentuoja Lietuvoje ratifikuota UNESCO kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencija (toliau – Hagos konvencija).

Hagos konvencijos 1 str. nurodo, kad kultūros vertybėmis yra laikomos kilnojamosios ir nekilnojamosios vertybės, kurios yra ypatingai svarbios kiekvienos tautos kultūros paveldui - tokios, kaip religiniai ir pasaulietiniai architektūros, dailės ir istorijos paminklai; archeologinės vietovės; istorinės arba meninės vertės pastatų ansambliai; meno kūriniai; meninės, istorinės ar archeologinės reikšmės rankraščiai, knygos ir kiti objektai bei mokslinės arba reikšmingos knygų, archyvinų dokumentų ar anksčiau išvardytų vertybių reprodukcijų kolekcijos.

Siekiant užtikrinti kultūros vertybių apsaugą pagal Hagos konvencijos nuostatas, pirmiausiai reikia parengti šiuos saugomų vertybių sąrašus:

- išskirtinę kultūrinę, mokslinę ir istorinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų – kultūros paveldo statinių, ženklinauj UNESCO Kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencijos skiriamuoju simboliu;
- išskirtinę kultūrinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų – kultūros paveldo vietovių, ženklinauj UNESCO kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencijos skiriamuoju simboliu;
- pastatų ir patalpų, skirtų saugoti ir eksponuoti kilnojamasias kultūros vertybes, ženklinauj UNESCO kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencijos skiriamuoju simboliu.

Dabartinis išskirtinę kultūrinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašas (patvirtintas LRV 2007-02-07 nutarimu Nr. 193) neapima visų ypatingos svarbos objektų ir kultūros paminklo statusą turinčių archeologinių vietovių, todėl būtina atnaujinti objektų duomenis ir į sąrašus įrašyti naujus objektus. Atitinkamai, patalpų, skirtų saugoti ir eksponuoti kilnojamasias kultūros vertybes, sąrašas neatspindi visų pastatų, kuriuose yra saugomos reikšmingiausios kilnojamosios kultūros vertybės.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma:

- ✓ atnaujinti Vyriausybės 2007-02-07 nutarimu Nr. 193 „Dėl išskirtinę kultūrinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir pastatų ir patalpų, skirtų saugoti ir eksponuoti kilnojamasias kultūros vertybes, sąrašų patvirtinimo“ patvirtintą išskirtinę kultūrinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir pastatų ir patalpų, skirtų saugoti ir eksponuoti kilnojamasias kultūros vertybes, sąrašą;
- ✓ atnaujinti į šį sąrašą jau įrašytų objektų duomenis (*yra pasikeitę ar yra pakeisti Kultūros vertybių registro kodai, Nekilnojamojo turto registro duomenys, informacija apie savininkus*);
- ✓ į sąrašus įrašyti naujus, itin reikšmingus objektus, turinčius kultūros paminklo statusą, ir naujus pastatus, kuriuose yra saugomos išskirtinės vertės kilnojamosios kultūros vertybės.

Sąrašas yra papildomas atsižvelgiant į tai, kad aukščiausią kultūros paminklo statusą turinčios kultūros vertybės reprezentuoja svarbiausias šalies kultūros vertybes, kurioms būtina papildoma apsauga ginkluoto konflikto metu.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Pažymėtina, jog Hagos konvencija nurodo, kad:

- kiekviena ginkluoto konflikto šalis turi susilaikyti nuo sprendimo pradėti bet kokią puolimą, kuris gali padaryti atsitiktinės žalos kultūros vertybėms, ir atšaukti arba sustabdyti puolimą, jeigu paaiškėja, kad puolamas objektas yra kultūros vertybė ar puolimas gali padaryti atsitiktinės žalos kultūros vertybėms, ir ta žala būtų pernelyg didelė, lyginant su konkrečiu ir tiesioginiu kariniu pranašumu, kurio tikimasi;
- šalis, okupavusi visą kitos šalies teritoriją arba jos dalį, okupuotoje teritorijoje turi drausti ir užkirsti kelią bet kokiam neteisėtam kultūros vertybių eksportui, perkėlimui ar jų nuosavybės perdavimui;
- numato baudžiamąją atsakomybę asmenims, kurie sunaikina arba pasisavina pagal Hagos konvenciją arba Antrąjį protokolą saugomą kultūros vertybę, pasirenka tokią kultūros vertybę atakos objektu, pavagia, pagrobia ar pasisavina pagal Hagos konvenciją saugomą kultūros vertybę arba padaro vandalizmo aktą, nuo kurio ta vertybė nukenčia.

Priėmus Nutarimo projektą bus sudarytos teisinės prielaidos įgyvendinti Hagos konvencijos nuostatas, siekiant apsaugoti svarbiausias Lietuvos kultūros paveldo vertybes karinio konflikto metu (*į sąrašus įtrauktos vertybės turės būti paženklintos Hagos konvencijos simboliu*). Sąrašuose išvardintoms vertybėms ir vertybėms, kurių saugojimo patalpos įvardintos Sąrašuose, bus taikomos ne tik nacionalinės teisės apsaugos nuostatos, bet ir minėtos Hagos konvencijos ir jos nuostatos dėl tarptautinės teisės apsaugos.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas buvo svarstytas 2024 m. sausio 2 d. Tarpinstituciniame pasitarime, kuriame Nutarimo projektui pastabų nebuvo pateikta.

PASTABOS, PASIŪLYMAI

- Teikiamas Nutarimo projektas patikslintinas pagal LRVK Teisės grupės pastabas, pateiktas išvadoje Nr. NV-3014. Teisės grupė pastabų, pasiūlymų neturi (2024-01-09 išvada Nr. NV-80).
- Nutarimo projekto teikimas papildytas pagal dalykinio vertinimo pažymoje (Nr. NV-3275) pateiktas pastabas.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Nomeda Poderienė

Socialinės politikos grupė, patarėja